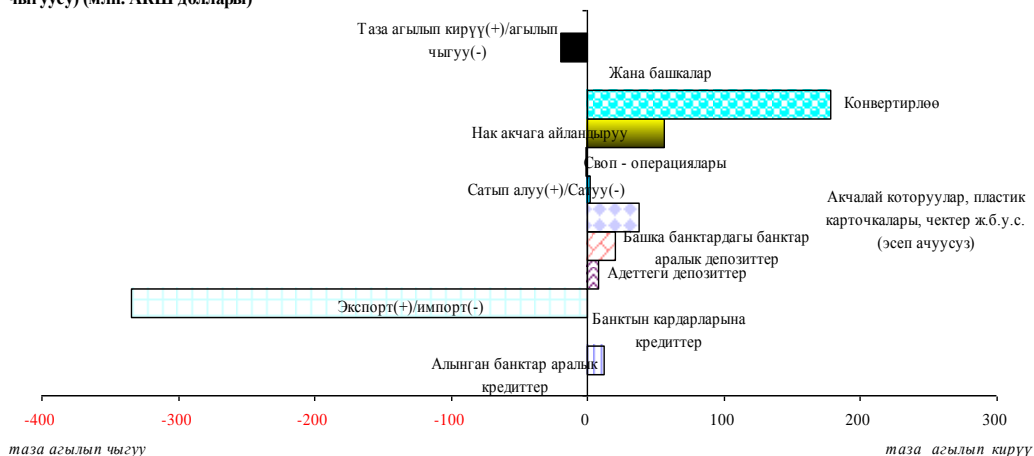

Валюта рыногу (2014-жылдын июль айы)

1-график. Наксталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

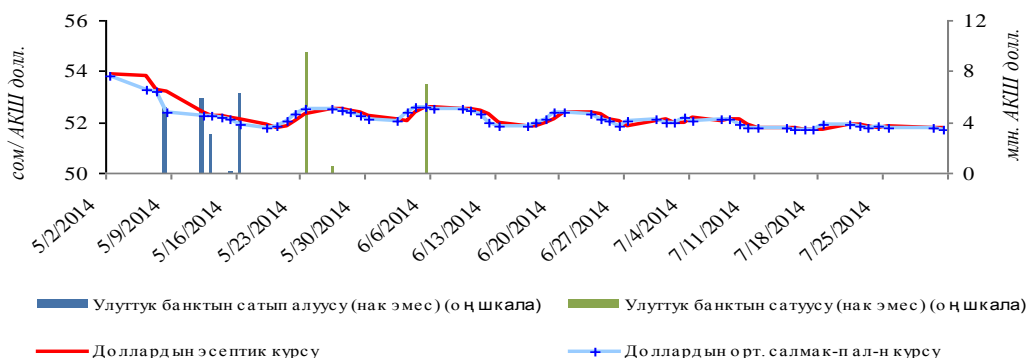

Өткөн айга салыштырганда июль айында америка валютасынын алмашуу курсунун – бир АКШ доллары үчүн 52,0649 сомдон 51,7518 сомго чейин, тышкы булактардын көрсөткөн басымынын төмөндөөсүнө байланыштуу, бир аз төмөндөөсү байкалган. Эсептик курсунун төмөндөөсүнүн негизги баскычы кароого алынган мезгилдин орто ченине туура келген. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага сунуштун көбөйүшү негизинен, алынган банктар аралык кредиттердин, акча каражаттарын нак акчага айландыруунун, ошондой эле банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган долларларынын эсебинен жүзөгө ашырылып келген (1-график).

Кароого алынган мезгил ичинде чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 52,4 млрд. сом өлчөмүндө түптөлүү менен өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнө салыштырганда 2,4 пайызга төмөндөгөн. Алмашуу бюролорунун нак операциялар сегментинде ишкердик жигердүүлүгүнүн 14,6 пайызга, сандык мааниде 16,0 млрд. сомго чейин төмөндөөсү себеп болгон. Мындан тышкары, коммерциялык банктардын нак операциялар көлөмү 26,2 млрд. сомго чейин өскөн, бул өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнөн 0,7 пайызга жогору, коммерциялык банктардын нак эмес операциялар көлөмү – 10,2 млрд. сомго чейин жогорулаган (+14,2 пайыз).

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнө салыштырганда 31,1 пайызга көбөйүү менен 182,0 млн. АКШ долларына чейин көбөйгөн. Кароого алынган мезгил ичинде Улуттук банк валюталык интервенцияларды жүргүзгөн эмес (2-график).

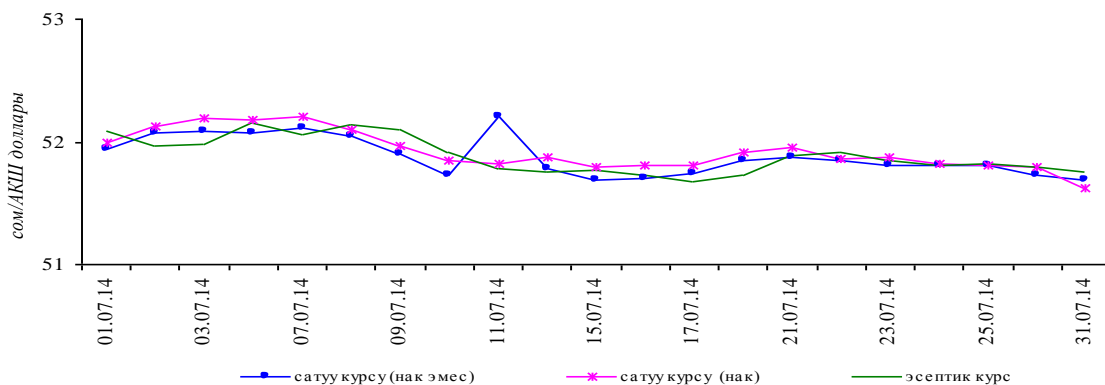
2-график. АКШ доллар курсунун динамикасы

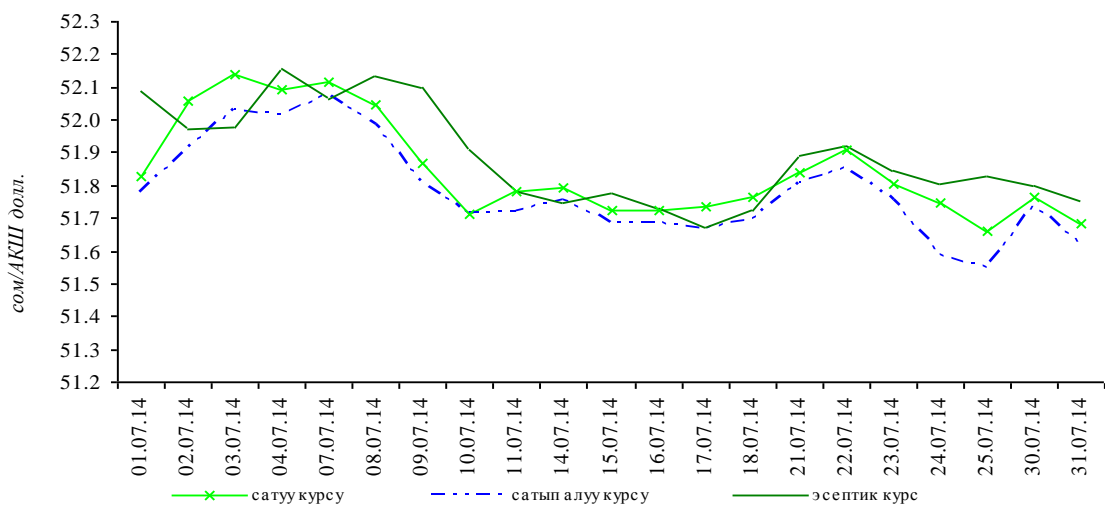
Кароого алынган мезгил ичинде Улутгук банк, мурдагыдай эле коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүрүүдө операциялар көлөмүнүн ар түрдүү багыттагы жылышы байкалган. Мында, жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүчө бөлүштүрүлгөн: доллардагы операциялардын салыштырма салмагы 2,5 пайыздык пунктка, 62,0 пайызга чейин; казак теңгесинде – 2,4 пайыздык пунктка, 8,5 пайызга чейин көбөйгөн. Орус рублидеги операциялар үлүшү ай ичинде 5,3 пайыздык пунктка төмөндөө менен 27,5 пайызды, евродо 0,3 пайыздык пунктка төмөндөө менен 1,9 пайызды түзгөн.

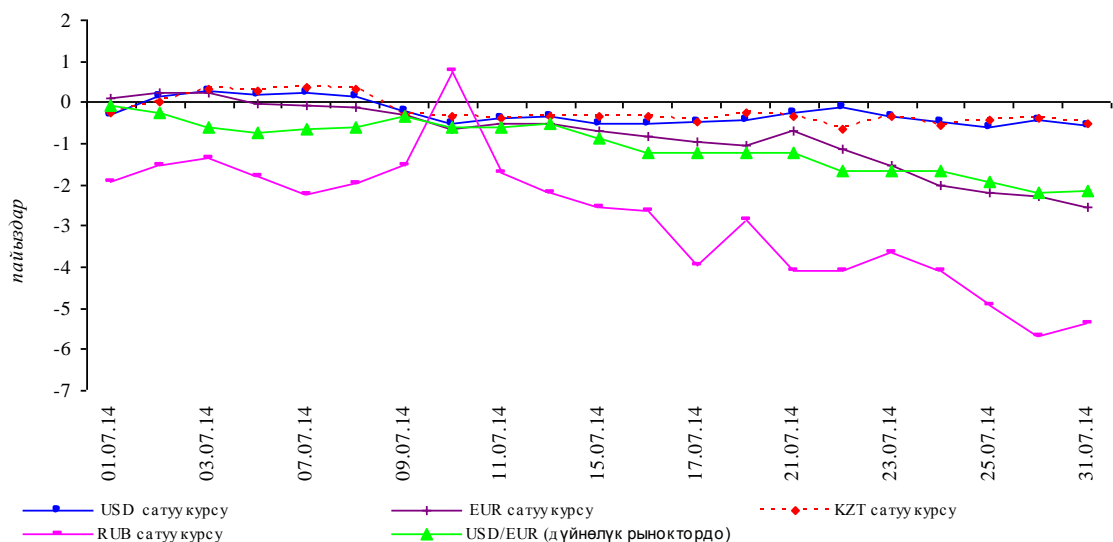
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валюталардын жана АКШ долларынын курсунун жана дүйнөлүк рынокто АКШ долларынын курсунун өзгөрүү арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалент)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюролордун накталай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2013	07	37,930.0	5,752.4	15.2	27,754.2	73.2	4,423.4	11.7
	08	38,826.0	6,616.9	17.0	28,199.8	72.6	4,009.3	10.3
	09	39,130.5	6,104.3	15.6	29,125.7	74.4	3,900.5	10.0
	10	42,897.0	7,102.4	16.6	31,612.2	73.7	4,182.4	9.8
	11	33,607.6	4,884.3	14.5	24,675.1	73.4	4,048.2	12.1
12	36,538.7	4,492.4	12.3	27,766.9	76.0	4,279.3	11.7	
2014	01	24,803.9	2,945.5	12.3	18,519.1	74.7	3,339.2	13.5
	02	30,071.0	7,961.2	11.9	17,994.7	59.8	4,115.0	13.7
	03	45,081.1	8,512.6	26.5	21,763.0	48.3	14,805.5	32.8
	04	46,760.3	8,085.1	17.3	21,670.9	46.3	17,004.3	36.4
	05	47,882.3	6,522.9	13.6	23,511.3	49.1	17,848.1	37.3
	06	53,731.2	8,922.2	16.6	26,024.8	48.4	18,784.2	35.0
	07	52,421.0	10,187.8	19.4	26,195.6	50.0	16,037.6	30.6

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары			Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш (%)	көлөм	үлүш (%)	көлөм	үлүш (%)	көлөм	үлүш (%)	көлөм	үлүш (%)
2013	07	37,930.0	22,098.6	58.3	1,035.7	2.7	11,164.6	29.4	3,615.8	9.5	15.5	0.0
	08	38,826.0	22,692.5	58.5	1,210.1	3.1	10,660.6	27.5	4,253.1	11.0	9.7	0.0
	09	39,130.5	23,373.9	59.7	1,091.5	2.8	11,996.7	30.7	2,655.5	6.8	13.0	0.0
	10	42,897.0	25,505.5	59.5	1,594.2	3.7	12,772.4	29.8	3,016.8	7.0	8.2	0.0
	11	33,607.6	20,652.9	61.5	1,017.2	3.0	9,355.4	27.8	2,575.5	7.7	6.7	0.0
12	36,538.7	22,098.3	60.5	860.5	2.4	11,222.1	30.7	2,348.7	6.4	9.0	0.0	
2014	01	24,803.9	15,311.8	61.7	746.4	3.0	7,694.2	31.0	1,044.2	4.2	7.3	0.0
	02	30,071.0	21,360.4	71.0	811.7	2.7	6,903.4	23.0	986.6	3.3	8.8	0.0
	03	45,081.1	28,272.0	62.7	704.4	1.6	14,064.5	31.2	2,034.4	4.5	5.9	0.0
	04	46,760.3	28,744.6	61.5	837.9	1.8	15,243.2	32.6	1,925.7	4.1	8.9	0.0
	05	47,882.3	28,093.5	58.7	803.8	1.7	16,273.7	34.0	2,705.4	5.7	6.0	0.0
	06	53,731.2	31,970.2	59.5	856.9	1.6	17,628.7	32.8	3,264.5	6.1	10.9	0.0
	07	52,421.0	32,505.9	62.0	1,011.8	1.9	14,429.8	27.5	4,464.2	8.5	9.3	0.0

3-таблица. Чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү				
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	
2013	07	48.8745	64.8613	1.4860	0.3192	0.5%	2.2%	0.0%	-0.5%
	08	48.7243	64.5305	1.4655	0.3189	-0.3%	-0.5%	-1.4%	-0.1%
	09	48.6197	65.6731	1.5032	0.3165	-0.2%	1.8%	2.6%	-0.7%
	10	48.5027	66.7809	1.5128	0.3143	-0.2%	1.7%	0.6%	-0.7%
	11	48.9590	66.6234	1.4750	0.3186	0.9%	-0.2%	-2.5%	1.4%
	12	49.2470	67.7048	1.5047	0.3206	0.6%	1.6%	2.0%	0.6%
2014	01	50.4158	68.6613	1.4304	0.3241	2.4%	1.4%	-4.9%	1.1%
	02	52.4359	71.6379	1.4545	0.2849	4.0%	4.3%	1.7%	-12.1%
	03	54.4813	74.6884	1.3723	0.2993	3.9%	4.3%	-5.7%	5.1%
	04	53.9615	74.8365	1.5116	0.2964	-1.0%	0.2%	10.2%	-1.0%
	05	52.2705	71.1872	1.5086	0.2849	-3.1%	-4.9%	-0.2%	-3.9%
	06	52.0649	70.9098	1.5481	0.2837	-0.4%	-0.4%	2.6%	-0.4%
	07	51.7518	69.3526	1.4485	0.2820	-0.6%	-2.2%	-6.4%	-0.6%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чыгуу чектөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2013	07	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.1%	0.2%	0.1%	0.8%	1.8%	0.8%	-0.3%
	08	0.3%	0.5%	0.7%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	-0.4%	-0.1%	-2.9%
	09	0.3%	0.4%	0.6%	0.8%	0.1%	0.2%	0.2%	0.2%	-0.1%	1.7%	4.1%
	10	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.1%	0.1%	0.2%	0.1%	-0.3%	1.6%	0.8%
	11	0.2%	0.4%	0.6%	0.6%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.9%	0.0%	-2.2%
	12	0.3%	0.4%	0.6%	0.6%	0.1%	0.1%	0.2%	0.1%	0.8%	1.0%	0.9%
2014	01	0.3%	0.4%	0.7%	0.8%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	2.0%	1.7%	-3.8%
	02	0.4%	0.6%	0.6%	2.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.4%	8.0%	8.5%	4.2%
	03	0.2%	0.6%	0.2%	0.7%	0.1%	0.4%	0.3%	0.3%	0.1%	1.1%	1.9%
	04	0.1%	0.4%	0.1%	0.4%	0.0%	0.2%	0.4%	0.1%	-1.2%	-0.5%	-1.3%
	05	0.1%	0.6%	0.2%	0.4%	0.2%	0.3%	0.4%	0.3%	-3.2%	-4.9%	-0.2%
	06	0.1%	0.5%	0.1%	0.4%	0.2%	0.2%	0.3%	0.3%	-0.2%	-0.3%	2.6%
	07	0.1%	0.5%	0.3%	0.2%	0.1%	0.1%	0.4%	0.1%	-0.6%	-2.6%	-5.4%